

**UCHWAŁA NR XLIV/271/22
RADY GMINY ŻAGAŃ**

z dnia 30 marca 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żagań na lata 2022-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 i 583) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1249) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żagań na lata 2022-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żagań.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Żagań

Elżbieta Klonecka

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żagań na lata 2022-2027

Rozdział 1.

Podstawa prawna.

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest Ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jego przygotowania stanowi realizację zapisów art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Na treść i realizację Programu mają wpływ między innymi następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1249)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r poz. 2268 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r, poz. 1119 ze zm.)

Rozdział 2.

Informacje ogólne.

Rodzina to najważniejsze środowisko w życiu każdego człowieka. Środowisko to kształtuje osobowość, system wartości, styl życia i poglądy na życie. Główną rolę w przekazywaniu wzorców do naśladowania i kształtowaniu osobowości mają rodzice lub opiekunowie. W przypadku rodziny dysfunkcyjnej, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi, obyczajowymi, moralnymi oraz odczuciami społecznymi.

Jednym z celów polityki prorodzinnej państwa tworzenie warunków do pełnego i prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny. Zapobieganie występowaniu zachowań i postaw aspołecznych, co skutkuje patologią, w tym przemocą domową.

Przemoc według Światowej Organizacji Zdrowia to : „ celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub depryzację”.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątplenia natomiast przemoc klasyfikowana jest jako zachowanie negatywne o dużej szkodliwości społecznej. Przemoc istniała w relacjach międzyludzkich od dawna. Kilkanaście lat wstecz o przemocy mówiono niewiele, nie postrzegano tego jako poważnego zaburzenia w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. Prowadzącego do poważnych naruszeń norm prawnych, moralnych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemoc w rodzinie to trudny problem do badania, diagnozowania i udzielania konkretnej pomocy. Agresja ze strony osoby najbliższej, często jest wstydliwie ukrywaną tajemnicą ofiary tejże przemocy.

Przemoc ma kilka charakterystycznych cech:

- **jest intencjonalna** – stanowi zamierzone działanie (lub zaniechanie działania) ukierunkowane na

drugiego człowieka. Ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,
- **siły są nierówne** – we wzajemnej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą i przewagę tę wykorzystuje do osiągnięcia swojego celu. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy. Źródłem dysproporcji sił są zazwyczaj wiek, płeć, stan zdrowia oraz różne zależności, np. ekonomiczna czy relacja dziecko - rodzic. Owo wykorzystanie siły i władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny jest elementem najbardziej znaczącym w przemocy domowej,
- **narusza prawa i dobra osobiste** – sprawca wykorzystuje istniejącą lub stworzoną przez okoliczności asymetrię sił i władzy i narusza podstawowe prawa człowieka np. prawo do godności, szacunku czy nietykalności cielesnej,
- **powoduje cierpienie, ból i krzywdy moralne** – sprawca naraża życie i zdrowie ofiary na poważne szkody, w tym szkody przeżywane bardzo subiektywnie. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara traci zdolność do samoobrony.
Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną.

Rozdział 3.

Diagnoza problemu.

Przemoc w rodzinie to niestety nadal jeszcze bardzo często temat wstydlivy, temat tabu. Choć na przestrzeni minionych kilku lat zaczyna się to zmieniać. Przemoc nadal przez większość mieszkańców postrzegana jest nie jako problem, z którym można zwrócić się o pomoc, ale „coś wstydlivego”, co nie powinno wyjść poza mury domu, poza rodzinę.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy. Specyfika zjawiska utrudnia oszacowanie skali problemu. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doświadczających przemocy, które w wielu przypadkach nie ujawniają problemu. Dzieje się tak z różnych powodów m.in. z obawy przed sprawcą, brak wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, z poczucia wstydu i obawy

przed wykluczeniem społecznym. Czynniki powstrzymujące przed składaniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie, odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie. Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Żagań została przeprowadzona na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Żagań.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie posiada dane statystyczne dotyczące ujawnionych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w oparciu o prowadzoną procedurę Niebieskie Karty.

Wypełnienie przez uprawnione do tego podmioty formularza Niebieska Karta część A inicjuje wszelkie działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. W ciągu ostatnich lat liczba sporządzonych Niebieskich Kart, przedstawiała się następująco :

ROK	LICZBA SPORZĄDZONYCH NIEBIESKICH KART
2021	11
2020	8
2019	14
2018	14

W statystykach pomocy społecznej – na przełomie ostatnich czterech lat – udzielono pomocy z tytułu występowania przemocy domowej, w liczbie jak przedstawia poniższa tabela :

ROK	PRZEMOC jako powód udzielenia pomocy z ustawy o pomocy społecznej.
2021	0
2020	2
2019	2
2018	2

Problem przemocy domowej w rodzinach na terenie naszej Gminy występuje, ale ofiara przemocy często nie zgłasza się po pomoc, nie ujawnia tego problemu. Należy nadmienić, iż zjawisko przemocy wobec panującym powszechnie opiniom nie występuje wyłącznie w rodzinach dysfunkcyjnych i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Dotyka rodziny niezależnie od ich statusu społecznego czy sytuacji finansowej.

Rozdział 4. Misja i założenia Programu.

<p>Misja programu :</p> <p>Zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.</p>

Głównym założeniem programu jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw. W szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego, systemowego podejścia, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem. Pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie.

Program zakłada cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań :

- **profilaktyka:** obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie,
- **ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:** obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnością lub osób niesamodzielnych),
- **oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:** obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się pracą z tymi osobami,
- **podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:** obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów

Rozdział 5.

Priorytetowe cele programu.

Dla osiągnięcia przyjętej misji Programu , działania w obszarze problemu przemocy w rodzinie powinny skupić się i skoncentrować na wymienionych poniżej celach priorytetowych.

Cele priorytetowe.

- Kampanie społeczne i informacyjne mające na celu zmianę świadomości społecznej w postrzeganiu problemu przemocy.
- Prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej na terenie szkół gminy Żagań.
- Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy.
- Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy.
- Interdyscyplinarny system wsparcia i interwencji.

Główne zadania do realizacji.

1. Wdrażanie i realizacja procedury Niebieskiej Karty.

2. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez pracowników GOPS.
4. Działalność informacyjna (udostępnianie informatorów, ulotek, poradników).
5. Działalność zapobiegająca zjawisku przemocy (pogadanki, spotkania z młodzieżą w szkole, rozwieszanie plakatów informacyjnych).
6. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną.
7. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.

Rozdział 6.

Realizatorzy programu.

Program realizować będą podmioty, w szczególności :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu
- Komenda Powiatowa Policji w Żaganiu
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Żagań
- Prokuratura Rejonowa w Żaganiu
- placówki oświatowe na terenie Gminy Żagań
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu
- Sąd Rejonowy w Żaganiu, włącznie z kuratorami sądowymi
- placówki służby zdrowia

Rozdział 7.

Finansowanie programu.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027 będą w szczególności środki własne gminy.